Participatieplan Koers voor de Binnenstad

Opgesteld door
Thijs van Tuijn
Marie Louise Verschure

21/03/2023

Inhoudsopgave

1 Participatie Koers voor de Binnenstad 2
2 Visie Koers voor de Binnenstad 2
3 Impact van de plannen en belanghebbenden 3
4 Kaders 4
4.1 Koers voor de Binnenstad 4
4.2 Bestemmingsplan Nijmegen Centrum 4
4.3 Lijnen participatie in de binnenstad 5
5 Richtinggevende vragen voor participatie 6
5.1 Perspectief bewoners en ondernemers 6
5.2 Perspectief gebruikers 6
6 Status van de inbreng 7
7 Opzet participatie 7
8 Communicatie 10
9 Besluitvorming 11
10 Planning op hooflijnen 11
12 Bronvermelding 12
13 Bijlagen 13
13.1 Tienpuntenplan en het participatiebeleid 13
13.2 Plangebied Binnenstad en Stationsomgeving 14
13.3 Krachtenveldanalyse 15
13.4 Toolbox communicatie van Koers voor de Binnenstad 15
13.5 Overzicht projecten binnenstad 16
13.6 Omgevingsvisie Nijmegen 2040 16

1 Participatie Koers voor de Binnenstad

Doel van de participatie is om bij de totstandkoming van de Koers voor de Binnenstad (later koers) een stem te geven aan belanghebbenden die te maken kunnen krijgen met de plannen die in deze koers worden uitgewerkt. Dat doen we –in lijn met het nieuwe gemeentelijke participatiebeleid – om tot betere inhoudelijke oplossingen te komen, betrokkenheid bij de besluitvorming te vergroten en waar mogelijk bij te dragen aan beter gedragen keuzes in de koers. Door belanghebbenden te betrekken, bijvoorbeeld meedenken of raadplegen bij knelpunten en kansen, wordt de kwaliteit van de fysieke omgeving verbeterd en inzicht in perspectieven gecreëerd voor nieuwe ontwikkelingen. Goede en tijdige informatie verstrekken aan belanghebbenden over de opgaven en plannen vanuit de koers is een randvoorwaarde voor goede participatie. Dat geldt ook voor het verstrekken van informatie over het participatieproces zelf: de planning, de rol van verschillende belanghebbenden, en de wijze waarop de besluitvorming over de Koers voor de Binnenstad verloopt. In dit document staat uitsluitend participatie ten behoeve van de Koers voor de Binnenstad. Er staat in dit document dus geen participatie ten behoeve van projecten.

2 Visie Koers voor de Binnenstad

De Binnenstad is het kloppend hart van onze stad. Dé plek waar bewoners, bezoekers en ondernemers elkaar treffen. Het is de (bijna) grootste werklocatie, biedt veel werk aan de meer praktisch opgeleiden. We zijn al jaren aan de slag in onze binnenstad, van Centrum 2000 naar gebiedsvisies Valkhofkwartier en Vlaams Kwartier. Het uitgangspunt van de afgelopen jaren is en blijft van ‘place to buy’ naar ‘place to meet’. We hebben investeringen gedaan in erfgoed en het Actieplan Hartje Nijmegen met onder andere het maken van een ontwerp vergroening Burchtstraat-Augustijnenstraat. Nieuwe uitdagingen zijn er volop: denk alleen al aan de energiecrisis, afnemende consumentenbestedingen, de verandering van het klimaat en achterstallige corona-schulden bij ondernemers. Deze koers gaat aangeven hoe we in onze binnenstad de verschillende functies gaan integreren met de belangrijkste thema’s voor de komende 10 jaar.

We willen een aantrekkelijke binnenstad voor bewoners, bezoekers en ondernemers. Afgelopen zomer heeft laten zien dat bezoekers de weg naar de binnenstad nog steeds weten te vinden, ondanks de corona maatregelen. Wat kunnen we doen om die stijgende lijn vol te houden? Voor ondernemers is het een uitdaging om een goede doorstart te maken na de zware coronaperiode. Nieuwe bedrijven moeten het nu kunnen waar maken. Belangrijk blijft om kansen te pakken. En er wonen steeds meer mensen in de binnenstad. Niet alleen levendigheid, maar ook de leefbaarheid van de binnenstad staat daardoor op de agenda.

Met het Actieplan Hartje Nijmegen zijn we afgelopen periode blijven investeren in de binnenstad. Bijvoorbeeld door vergroeningmaatregelen, Win je winkel en Pimp je pand. Ook wordt er in de binnenstad gewerkt aan diverse grote ontwikkelprojecten. Een eerste indruk: blijven investeren in de binnenstad heeft succes. In het nieuwe coalitieakkoord “Ons Nijmegen” neemt de binnenstad dan ook opnieuw een prominente plek in. Het nieuwe college gaat door op de ingeslagen weg en gaat zelfs extra investeren.

In gesprek met de stad en deskundigen maken we een koersdocument met daarin aandacht voor analyse (basisdata), visie (waar gaan we naar toe en wat gaan we dan doen) en een uitvoeringsprogramma (Actieplan Hartje Nijmegen). Daarbij kijken we niet alleen naar het nú, maar ook naar de midden- en langere termijn.

3 Impact van de plannen en belanghebbenden

Als het gaat om de impact van de plannen voor directe belanghebbenden is een onderscheid te maken tussen twee perspectieven: de gebruikers van het gebied en de omgeving – de mensen die in de wijken in de binnenstad wonen en werken (waarbij omwonenden natuurlijk ook gebruikers kunnen zijn). Centraal in het gebruikersperspectief staan de wensen en ideeën van gebruikers op de ruimtelijke ontwikkeling van de binnenstad. Gebruikers kunnen te maken krijgen met de plannen in de koers, omdat daarin op hoofdlijnen uitspraken komen te staan over bijvoorbeeld waar bepaalde functies in het gebied terecht komen, hoe verbindingen liggen of hoeveel ruimte er wordt gemaakt voor bijvoorbeeld groen of voorzieningen. Allemaal zaken die vanuit een gebruikersperspectief relevant zijn. Bij gebruikers gaat het om:

- Bewoners
- Bezoekers, voornamelijk voor winkels, horeca, cultuur, evenementen en openbare ruimte
- Ondernemers en hun medewerkers van bedrijven/instellingen
- Vastgoedeigenaren

Centraal in het perspectief van de eerste groep, bewoners en ondernemers, staat de impact van de ruimtelijke plannen van de initiatiefnemers (onder meer gevoed met input vanuit de gebruikers) op hun directe leefomgeving. De impact van de koers op de omgeving zal niet altijd concreet te maken zijn, omdat een koers vooral hoofdlijnen en kaders schetst. Keuzes in de koers kunnen op langere termijn echter wel gevolgen hebben voor deze groep belanghebbenden. De plannen kunnen voor de omgeving bijvoorbeeld impact hebben op het autoluw maken van straten, meer ruimte voor wandelaar en fietser en het vergroenen van gebieden. Om betrokkenheid van bewoners, bezoekers, ondernemers en vastgoedeigenaren te bevorderen is het zaak om in de vraagstelling voor de participatie de gevolgen van keuzes in de koers goed inzichtelijk te maken.

Centraal in het perspectief van belanghebbenden uit de tweede groep staan de wensen en ideeën op de ruimtelijke ontwikkelingen van de binnenstad. Zij kunnen te maken krijgen met de plannen in de koers, omdat daarin op hoofdlijnen uitspraken komen te staan over bijvoorbeeld waar bepaalde functies in het gebied terecht komen, hoe verbindingen komen te liggen of hoeveel ruimte er wordt gemaakt voor groen of voorzieningen.

In de binnenstad zijn veel verschillende functies met uiteenlopende belangen. Deze compacte mix van gebruiken is de kracht van de binnenstad, maar leidt ook tot afwegingen. Door middel van participatie kan iedereen zijn belang duidelijk maken voor de beste afweging. Hiervoor is een globale krachtenveldanalyse uitgevoerd, zie bijlagen. Een meer

gedetailleerde stakeholderanalyse is onderdeel van het stappenplan zoals benoemd in het volgende hoofdstuk ‘Kaders’.

4 Kaders

In deze paragraaf komen de kaders aan de orde waarbinnen de participatie plaatsvindt, en welke gespreksonderwerpen centraal staan. Met andere woorden: wat staat al vast en welke beslis- en gespreksruimte is er? Van belang is in de eerste plaats de Koers voor de Binnenstad en de Omgevingsvisie Nijmegen 2040 (zie bijlage 13.7). Daarna gaan we in op de bestaande bestemmingsplannen en verduidelijken we de inhoudelijke focus van het participatieproces.

4.1 Koers voor de Binnenstad

De Koers voor de Binnenstad maakt een voorlopige koers gebaseerd op enerzijds analyse (onderzoek) en anderzijds samenspraak met stakeholders. Op basis hiervan wordt een beleid geschetst van waar de binnenstad naar toe gaat en hoe we dat gaan aanpakken. Het gaat om een stip op de horizon waar we naartoe werken.

Analyse

We maken gebruik van verschillende documenten die demografische en economische ontwikkelingen en trends zichtbaar maken. Deze basisdata geeft een beeld van de huidige situatie van de Nijmeegse binnenstad. De documenten die gebruikt zijn als basis zijn als volgt: een nieuwe weerbaarheidsanalyse (2021), een nieuwe stadscentrummonitor (2022-2023), kengetallen over de binnenstad, het binnenstadslab en andere lopende onderzoeken en deelproducten.

Samenspraak stakeholders

We maken de Koers voor de Binnenstad sámen met de stad. In gesprek met bewoners, ondernemers en vastgoedeigenaren worden ambities, kansen en opgaven bepaald. Een breed gedragen koers voor meer betrokkenheid en draagvlak. Aan de hand van de stakeholderanalyse wordt een brede vertegenwoordiging van stakeholders aan gehaakt bij de participatie.

4.2 Bestemmingsplan Nijmegen Centrum

Het plangebied van de koers valt binnen het bestemmingsplan Nijmegen Centrum – Binnenstad 2012. Voor het Centrum zijn een tweetal bestemmingsplannen opgesteld: Nijmegen Centrum – Binnenstad en Nijmegen Centrum – Stationsomgeving. Deze twee bestemmingsplannen vervangen 67 bestemmingsplannen (11 moederplannen en 56 postzegelplannen) en voorzien het centrum van een actuele planologische regeling. Later zullen deze bestemmingsplannen vervangen worden door een omgevingsvisie. Voor de plangrens zie bijlage 13.2.

Bestaande bestemmingsplannen spelen uiteraard een rol bij de plannen voor de koers. Daar waar in de koers ontwikkelingen worden voorgesteld die niet passen binnen de huidige bestemmingsplannen van het gebied, is voor realisatie een bestemmingsplanwijziging nodig. En voor wijziging van een bestemmingsplan zal een procedure moeten worden

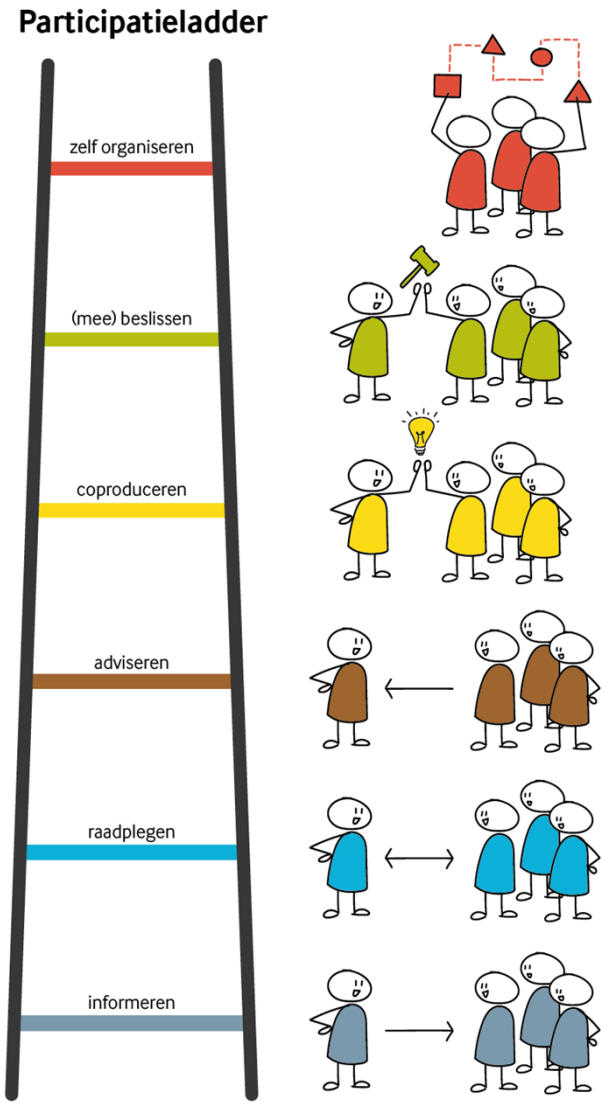
doorlopen. Ruimtelijke ontwikkelingen volgen een dergelijke standaardprocedure van een bestemmingsplanwijziging, hierin zit een participatiegedeelte en wordt niet verder besproken in dit document.

4.3 Lijnen participatie in de binnenstad

Er zijn verschillende lijnen van participatie, regulier en niet regulier. Reguliere lijnen zijn de standaard participatiemomenten die altijd beschikbaar zijn of regelmatig terugkomen: stadscentrummonitor en mijnwijkplan. Niet reguliere lijnen zijn aanvullende participatiemomenten die niet altijd beschikbaar zijn en niet standaard terugkomen: zoals het Binnenstadslab, Hartje Nijmegen, expert check en de Belanghebbenden sessie. Er is een duidelijke scheiding in deze twee participatie lijnen.

Daarnaast wordt er altijd per individuele opgave gekeken welke vorm van participatie het meest passend is. Hiervoor wordt het "*Participatiebeleid voor het ruimtelijk domein*" gevolgd (Gemeente Nijmegen, z.d.). Voor de duidelijkheid wordt gebruik gemaakt van de termen uit de participatieladder, met daarin verschillende niveaus (zie figuur 2). Deze ladder is niet leidend bedoeld in dit verhaal maar slechts ter inspiratie en beeldvorming. Belangrijk om te noemen is het feit dat er geen minimumeisen aan participatie worden gesteld in beleid.

Voor de Koers van de Binnenstad worden verschillende participatieniveau's aangesneden. In de beginfase van het vormen van de koers is er relatief veel ruimte voor participatie van *produceren* tot *informeren*. Zodra de koers meer vorm en details begint te krijgen neemt de ruimte voor participatie af. Op het moment dat de koers gerealiseerd wordt is er weinig ruimte over voor participatie. Hierbij geldt grofweg het volgende: naar mate de realisatie van de koers dichterbij komt, neemt het participatieniveau af.

Figuur 1, participatieladder (Platform31, 2022).

5 Richtinggevende vragen voor participatie

De gespreksagenda voor de participatie volgt dus uit de ambities die de gemeente heeft geformuleerd (binnen de kaders van de Omgevingsvisie Nijmegen 2040), waarbij het accent ligt op onderwerpen die de grenzen van instellingen overstijgen die een ruimtelijke of programmatische impact hebben op het gebied. Uiteraard kunnen in de gesprekken met belanghebbenden – binnen de geldende kaders – andere thema's naar voren komen en worden geagendeerd. Hieronder geven we een eerste concretisering van de vraagstelling met een onderscheid tussen het perspectief van bewoners & ondernemers, en het perspectief van gebruikers van de binnenstad. Dit is uiteraard niet uitputtend of definitief en moet gezien worden als een eerste inspiratie voor het uitwerken van gesprekken met stakeholders.

5.1 Perspectief bewoners en ondernemers

Rondom impact van ruimtelijke keuzes in de koers op de omgeving.
De vragen die hierbij aan bod kunnen komen zijn:

- Waar worden barrières ervaren?
- Wanneer (in ruimtelijke zin) is de binnenstad toegankelijk voor iedere vorm van mobiliteit?
- Is het wenselijk dat iedere mobiliteit toegang heeft?
- Is er voldoende parkeergelegenheid voor bewoners en hun bezoek?
- Welke kansen en bedreigingen leveren de voorgestelde ontwikkelingen om de levendigheid in het gebied te vergroten en het verblijfsklimaat te versterken op de kwaliteit van wonen en werken?
- Wat betekent het versterken van bedrijvigheid voor de kwaliteit van wonen en werken?
- Welke gevolgen op het gebied van mobiliteit en verkeer hebben de keuzes in de koers, welke kansen en bedreigingen levert dat op voor de omgeving?
- Hoe kunnen de kansen en bedreigingen zo goed mogelijk worden benut respectievelijk geadresseerd?

5.2 Perspectief gebruikers

Rondom levendigheid en het verblijfsklimaat van het gebied.
De vragen die hierbij aan bod kunnen komen zijn:

- Zijn er knelpunten en kansen in de levendigheid en het verblijfsklimaat als je naar het hele gebied kijkt, welke?
- Hoe kan levendigheid en verblijfsklimaat worden versterkt?
- Wat is de concrete ruimtelijke vertaling van verblijven, ontmoeten en ontspannen?
- Wat is de rol van groen, voorzieningen, bewegen, ontmoetingsplekken?
- Waar in het gebied moeten die functies en voorzieningen terecht komen?
- Hoe kunnen verbindingen en duurzame mobiliteit de versterking van de levendigheid en bedrijvigheid ondersteunen?
- Hoe kunnen de voorzieningen en functies in de binnenstad meer betekenis krijgen voor de bewoners?

Rondom gezondheid en klimaatverandering (hitte stress/wateroverlast).
De vragen die hierbij aan bod kunnen komen zijn:

- Wat is het belang van klimaatuitdagingen voor de binnenstad?
- Welke impact hebben ontwikkelingen op de gezondheid van bewoners en de gezondheid van de wijk?
- De binnenstad wordt groener gemaakt, waar worden barrières ervaren?
- Er zullen meer schaduwplekken in de stad komen, welke knelpunten levert dit op?
- Hoe kan de transformatie van de binnenstad het best verlopen?
- Waar wordt wateroverlast ervaren en welke impact hebben de voorgestelde oplossingen?
- Waar wordt hittestress ervaren en welke maatregelen nemen bewoners zelf hiertegen?

6 Status van de inbreng

We zien voor belanghebbenden in dit participatietraject een adviserende, raadplegende en informerende rol. Dat wil zeggen dat waar mogelijk rekening wordt gehouden met de inbreng van belanghebbenden. Het maken van inhoudelijke keuzes in de loop van het participatietraject ligt bij de initiatiefnemer. Daarbij zullen zij bij iedere vervolgstap in de ontwikkeling van de plannen toelichten wat de inbreng is geweest vanuit de omgeving, wat daarmee is gedaan en waarom. Er geldt, met andere woorden, een motiveringsplicht. De status van adviseren, raadplegen en informeren past bij de te verwachten impact van de plannen op de belanghebbenden, in relatie tot de belangen van de initiatiefnemers en gemeente bij de te maken koers. Daarbij komt dat in de uiteindelijke besluitvorming een complexe afweging van verschillende belangen en perspectieven moet worden gemaakt, waarbij een groot aantal thema's in samenhang moet worden bekeken.

De gemeenteraad stelt de koers vast omdat het een ruimtelijk document is dat kaders bevat waarbinnen de stad zich ontwikkelt.

7 Opzet participatie

Welke participatie vindt plaats?
In totaal zijn er acht participatiemomenten voor de koers:

1. Stadscentrummonitor
2. Hartje Nijmegen
3. Binnenstadslab
4. Interne sessie
5. Belanghebbende sessie
6. Expert check
7. De Raad
8. Mijnwijkplan.nl

Gezien de aard van de vraagstelling (open, veel factoren die onderling samenhangen, behoorlijk abstract, ver vooruitkijken) verdient een kwalitatieve benadering (met accent op het doorgronden van aandachtspunten en afwegingen van belanghebbenden) de voorkeur boven kwantiteit/representativiteit. Tegelijkertijd bestaan de belanghebbenden uit een grote gegeneraliseerde groep, namelijk bewoners, bezoekers, ondernemers en vastgoedeigenaren. Dit verdient een kwantitatieve benadering met een voorkeur boven kwaliteit omdat er onmogelijk met ieder detail rekening kan worden gehouden. De tweedeling tussen twee uiterste vraagt om een flexibele aanpak die specifieke situaties kwalitatief dan wel kwantitatief benadert.

Dat betekent: in sommige situaties gesprekken/bijeenkomsten waar ruimte is voor verdieping en verschillende perspectieven en in andere situaties surveys en polls op straat om een algemeen beeld te krijgen. Dit heeft geleid tot de acht participatiemomenten, die hieronder uiteengezet worden.

1. Stadscentrummonitor

Een tweejaarlijks uitgevoerde monitor om belangrijke ontwikkelingen in het Nijmeegse stadcentrum te kunnen volgen en de effecten van investeringen te kunnen benoemen. Hiervoor worden trends van verschillende indicatoren rond het economisch functioneren en de aantrekkelijkheid voor bezoekers in klaart gebracht. De meest recente monitor komt uit 2021, in 2023 wordt een nieuwe gemaakt.

Een onderdeel van de stadscentrummonitor is participatie met bezoekers. Aan bezoekers in de binnenstad worden vragen gesteld over het bezoek zelf en de waardering voor verschillende aspecten van de binnenstad. Op verschillende plekken in de binnenstad worden op verschillende dagen enquêtes afgenomen.

2. Hartje Nijmegen

Hartje Nijmegen bevat projecten in de binnenstad voor de komende vier jaar. We evalueren Hartje Nijmegen continu, veel projecten zijn namelijk pilots. Hier komt uit: wat werkt wel en niet? Dit proces geeft iteratief feedback op gemeentelijk beleid. Koers voor de Binnenstad leert als het ware van Hartje Nijmegen.

Daarnaast heeft de Hartje Nijmegen Week plaatsgevonden op 17 tot en met 22 oktober 2022. Tijdens deze week kunnen alle bezoekers, bewoners en ondernemers hun ideeën voor de binnenstad opsturen. De 5 bekende sporen uit het huidige project kunnen worden voortgezet in de nieuwe agenda:

- Een ondernemende binnenstad
- Een groene binnenstad
- Een logische binnenstad
- Een levendige binnenstad
- Een schone en prettige binnenstad

De ideeën en onderwerpen uit de Hartje Nijmegen Week geven direct een beeld waar volgens bezoekers, bewoners en ondernemers prioriteit ligt en informeert hiermee de Koers voor de Binnenstad.

3. Binnenstadslab 15, 16 en 17 november 2022

We gebruiken kennis van buiten om na te denken over de toekomst: waar staan we als (binnen-)stad over 10 jaar? Nodigen we experts uit om hun ideeën en kansen te delen. We doen dit in de vorm van een driedaagse brainstorm. Er zijn veel verschillende experts: vanuit de kunstwereld, de architectuur, cultuurhistorie, geografie, klimaat en duurzaamheid, studenten en jongeren. Deze experts vertoeven drie dagen in de binnenstad, waarbij ze brainstormen over de vraag waar staan we als (binnen-)stad over 10 jaar? Door presentaties van de bestaande visies en uitgangspunten maar ook van nieuwe ontwikkelingen en rondwandelingen maken ze kennis met de stad. Na deze drie dagen hebben we een beeld over hoe artiesten/experts naar onze binnenstad over 10 jaar kijken. Voor deze opdracht zijn experts gericht uitgenodigd. Het Binnenstadslab heeft plaatsgevonden op 15, 16 en 17 november 2022 en eind maart is dit schriftelijk vastgelegd.

4. Interne sessie

Een interne sessie met alle relevante disciplines (beleid, sociaal en veiligheidsdiensten) om inzicht te krijgen in elkaars perspectieven. Dit zal plaatsvinden het tweede kwartaal van 2023.

5. Belanghebbenden sessie

De koers gaat over ingrepen die direct invloed kunnen hebben op een belanghebbende, daarom zal in het tweede kwartaal van 2023 een belanghebbenden sessie plaatsvinden. Hiervoor worden belangengroepen uitgenodigd en vertegenwoordigers van bewoners en ondernemers. Het doel is om inzicht in verschillende perspectieven te bieden bij belanghebbenden en hen te informeren over nut en noodzaak van de koers. Belangrijk, omdat belanghebbenden hierdoor inzien dat verschillende functies elkaar beconcurreren en de mogelijkheden voor meerdere functies op eenzelfde plek beperkt zijn.

6. Expert check

Een interne analyse wordt gecheckt door experts. Zij kijken naar welke conclusies getrokken worden in de koers en of deze conclusies juist zijn. De experts zullen specialist zijn op economisch, fysiek en sociaal gebied en worden in het tweede kwartaal van 2023 uitgenodigd bij de gemeente.

In het eerste kwartaal van 2023 wordt de interne analyse gehouden waarin de volgende vragen beantwoord worden:

1. Welke beleidsstukken moeten we lezen voor de Koers voor de Binnenstad?
2. Welk beleid ga je nog schrijven wat we nodig hebben?
3. Hoe denk jij als beleidsambtenaar hoe de binnenstad eruit ziet over een x aantal jaar?

7. De Raad

In het tienpuntenplan van het participatiebeleid voor het ruimtelijk domein staat dat de gemeente raad jaarlijks twee keer mee kijkt. De trajecten worden op deze manier

transparant. Het is aan de raad zelf om aan te geven wanneer ze mee wil kijken. Dit kan ze aangeven op basis van de informatie uit de ruimtelijke agenda.

8. Mijnwijkplan (continu)

Een digitaal platform waar bewoners en de gemeente samenkomen om een wijk te verbeteren. Ook staat hier alle informatie over de gemeentelijke projecten buiten op straat. Bewoners kunnen zo ideeën en plannen bekijken, hierover meepraten en zelf ideeën insturen.

Het is mogelijk om ideeën te bekijken om de straten, pleinen, het groen en speelplekken in de wijk prettiger te maken. De ideeën die voldoende ondersteund worden in de wijk worden verder uitgewerkt en uitgevoerd. Meer informatie over de ideeën staan onder het kopje ideeën. Naast ideeën van bewoners staan ook de plannen van de gemeente op de webpagina. Zo is te zien wat de gemeente van plan is in een wijk en wanneer er buiten op straat gewerkt wordt. Elke wijk heeft zijn eigen wijkbudget dat bewoners samen met de wijkregisseur openbare ruimte inzetten om de wijk te verbeteren. Het bedrag en de verdeling is te zien op een aparte wijkpagina.

Het is mogelijk om mee te praten op mijnwijkplan. Er kan gereageerd worden op ieder idee en er kunnen per wijk hartjes uitgedeeld worden om een idee te ondersteunen. Hoe meer hartjes een idee verzamelt, hoe groter de kans dat het idee verder uitgewerkt wordt.

8 Communicatie

Communicatie over de Koers voor de Binnenstad en het proces wordt afgestemd op de stappen in het participatieproces. Een eerste belangrijk communicatiemoment vindt plaats voor aanvang van het participatietraject. Doestellingen zijn op dat moment:

- Belanghebbenden uitnodigen en activeren om deel te nemen aan het participatieproces;
- Belanghebbenden infomeren over de kaders, de inhoud en de status van de inbreng, en de opzet van het participatieproces

Het vertellen van een consistent verhaal over de achtergronden van en ambities uit de koers en het participatieproces is van groot belang om onnodige ruis bij belanghebbenden te voorkomen. Hiertoe stelt de gemeente in de projectgroep de kernboodschappendocument vast (grotendeels gebaseerd op de inhoud van dit participatieplan). Dat vormt de onderlegger voor de communicatie-uitingen die in samenwerking met de communicatieadviseurs en de gemeente worden gemaakt en verspreid. Daarvoor wordt een combinatie van een netwerkbenadering en werving, informatievoorziening via mijnwijkplan.nl, de kanalen van Hartje Nijmegen gehanteerd.

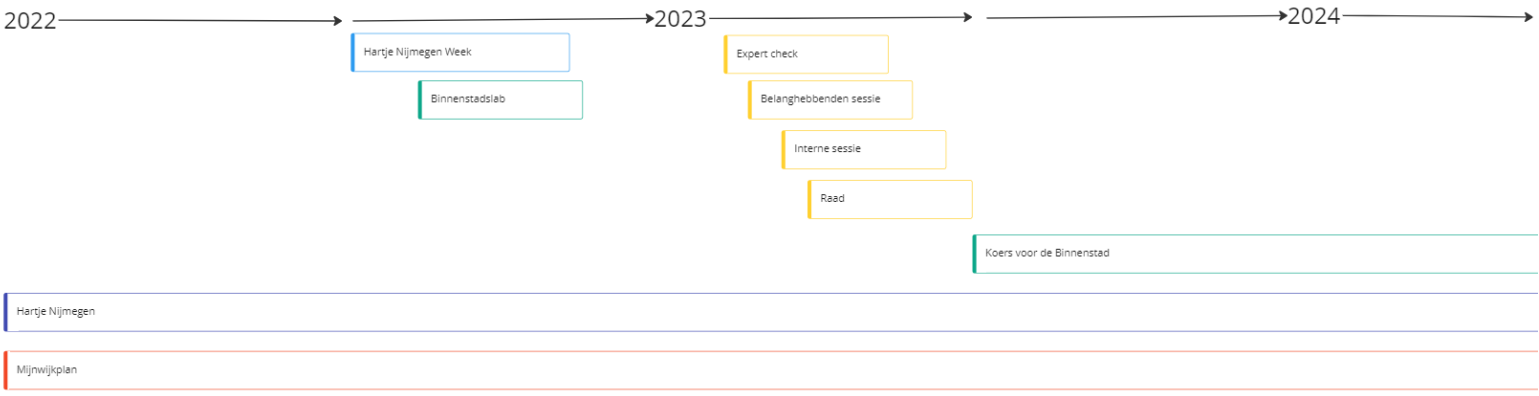
9 Besluitvorming

De gemeente Nijmegen schrijft uiteindelijk de koers, waarin zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de inbreng van gebruikers en omgeving in het participatietraject. De uiteindelijke inhoud van de visie wordt voor akkoord voorgelegd aan het koersteam Binnenstad, waarin bestuurders vertegenwoordigd zijn. De gemeenteraad wordt middels een participatieverslag op de hoogte gebracht van de inbreng van belanghebbenden in het gebied, wat hiermee is gedaan en waarom.

10 Planning op hooflijnen

Het proces om te komen tot een nieuwe aanpak voor de binnenstad ziet er als volgt uit:

- Mijnwijkplan, continu
- Hartje Nijmegen, 2021 tot en met 2026
- Hartje Nijmegen Week, 17 tot en met 22 oktober 2022
- Binnenstadslab, 15, 16 en 17 november 2022
- Stadscentrummonitor, 2023
- Expert check
- Belanghebbende sessie
- Interne sessie
- Raad
- Koers voor de Binnenstad realiseren

Figuur 2, Planning op hoofdlijnen

12 Bronvermelding

Gemeente Nijmegen. (2022). Koers voor de Binnenstad: Startnotitie oktober 2022. In *nijmegen.bestuurlijkeinformatie.nl*. https://nijmegen.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/a343ea20-9703-446c-b1df-d93b485914a0?documentId=efcff5ae-8195-4402-90f9-0683312522c8&agendaItemId=6f88996e-99e8-434a-9a4b-8517291c66c1

Gemeente Nijmegen. (2020). Nijmegen stad in beweging: omgevingsvisie 2020-2040. In *nijmegen.nl*. https://www.nijmegen.nl/over-de-gemeente/dossiers/dossier-omgevingswet/omgevingsvisie-nijmegen/

Gemeente Nijmegen. (2012, februari). Raamwerk Nijmegen Centrum. Gemeente Nijmegen afdeling stadsontwikkeling. https://www.planviewer.nl/imro/files/NL.IMRO.0268.BP5000-ON01/tb_NL.IMRO.0268.BP5000-ON01_1.pdf

Participatieplan. (z.d.). Kennisknooppunt Participatie. https://kennisknooppuntparticipatie.nl/aan+de+slag/participatieplan/default.aspx

Participatieplan Gebiedsvisie Campus Heijendaal. (22 november 2022). Gemeente Nijmegen. https://nijmegen.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/3f73d95b-fb04-48e0-a570-e2e977786a8e?documentId=9622e5c4-9595-465d-a201-a0f0526279c6&agendaItemId=aede36e2-afe4-42c8-95b9-f04a8e1d8cf4

Participatiebeleid voor het ruimtelijk domein. Gemeente Nijmegen.

Platform31. *Raadsleden zoeken hun plek in Nijmeegse warmtetransitie*. (20 december 2022). https://www.platform31.nl/nieuws/raadsleden-zoeken-hun-plek-in-nijmeegse-warmtetransitie

13 Bijlagen

13.1 Tienpuntenplan en het participatiebeleid

Hieronder is de praktische uitwerking van de hoofdlijnen uit het Tienpuntenplan in het beleid toegelicht.

Punt	Praktische uitwerking in dit beleid
1 Ruimhartig omgaan met participatie bij projecten. Communiceren op verschillende manieren en duidelijke kaders scheppen. Goed kijken naar verspreiding met informatiebrieven.	We starten al met he gesprek met de omgeving nog voordat kaders worden vastgesteld om zo breed mogelijke betrokkenheid mogelijk te maken. Het participatieplan geeft per initiatief duidelijkheid over kaders en communicatie voor participatie.
2 Inwonersparticipatie gaat over het betrekken van inwoners op alle gebieden. Het is het doel om beter te participeren, niet perse meer.	De verkennende voorfase en de vaste structuur van een verplicht participatieplan per initiatief geeft invulling aan de afspraak om beter te gaan participeren. Het betrekken van inwoners op alle gebieden blijft overeind als algemene afspraak voor de gemeente. Echter gaat dit participatiebeleid over het ruimtelijk domein.
3 We bouwen voort op de afspraken die er al zijn over participatie. We maken een ondersteunende instrumenten: stappenplan, afwegingskader, toolbox.	In dit participatiebeleid zit in deel 2 een transparant stappenplan en afspraken over een verplicht gestructureerd participatieplan. In de implementatie komt er een digitale tool voor ambtenaren om volgens een vast stramien dit plan op te stellen. Verdere ondersteunende tools volgen bij de implementatie. Het afwegingskader voor participatie wordt geschetst bij stap 1 en 2.
4 Participatie is een dynamisch proces met verschillende fases van samenwerking. Het college geeft hier per initiatief en raadsvoorstel duidelijkheid over.	Bij de start van elk initiatief stelt de initiatiefnemer een participatieplan op. In dit plan wordt per fase van het participatieproces duidelijk gemaakt hoe en in welke mensen en partijen betrokken worden. Zie verder bij punt 9 voor verantwoording.
5 Inzet digitale tool voor informeren inwoners over participatie. Uitvoeren van een stakeholdersanalyse.	We gaan mijnwijkplan.nijmegen.nl zeer actief gebruiken om vanaf de start inwoners te informeren over het initiatief en de mogelijkheden en invulling van participatie. Bij de uitwerking van een implementatieplan wordt gekeken of en welke overige digitale tools we nodig hebben. Bij het opstellen van ieder participatieplan voeren we een stakeholderanalyse uit. We inventariseren de betrokkenen en hun belangen (en zorgen). Deze informatie wordt gebruikt bij het opstellen van het participatieproces.
6 Raad geeft participatiekaders mee bij impactrijke projecten.	De raad ontvangt de participatieplannen voor bijstellingen van de Omgevingsvisie of het opstellen van een Gebiedsvisie. De raad ontvangt bovendien jaarlijks een ruimtelijke agenda met alle programma's waaraan gewerkt gaat worden. Op basis van deze informatie kan de raad wensen of kaders voor participatie meegeven.
7 Bij uitbesteding blijven regels gelden.	Dit document geldt voor alle initiatiefnemers. Ook voor marktpartijen die een plan ontwikkelen of een adviesbureau dat namens ons werkt aan een ruimtelijk programma
8 We evalueren participatie.	In 2024 volgt een evaluatie.

9 Minimale vragen (a t/m g).	De vragen a. t/m g. worden per initiatief beantwoord in het participatieplan (zie inhoud participatieplan in dit beleid). Bij raadsvoorstellen worden deze vragen ook beantwoord in een participatieverslag
10 Gemeenteraad kijkt jaarlijks 2x mee.	De trajecten worden transparant. Het is aan de raad zelf om aan te geven wanneer ze mee wil kijken. Dit kan ze aangeven op basis van de informatie uit de ruimtelijke agenda.

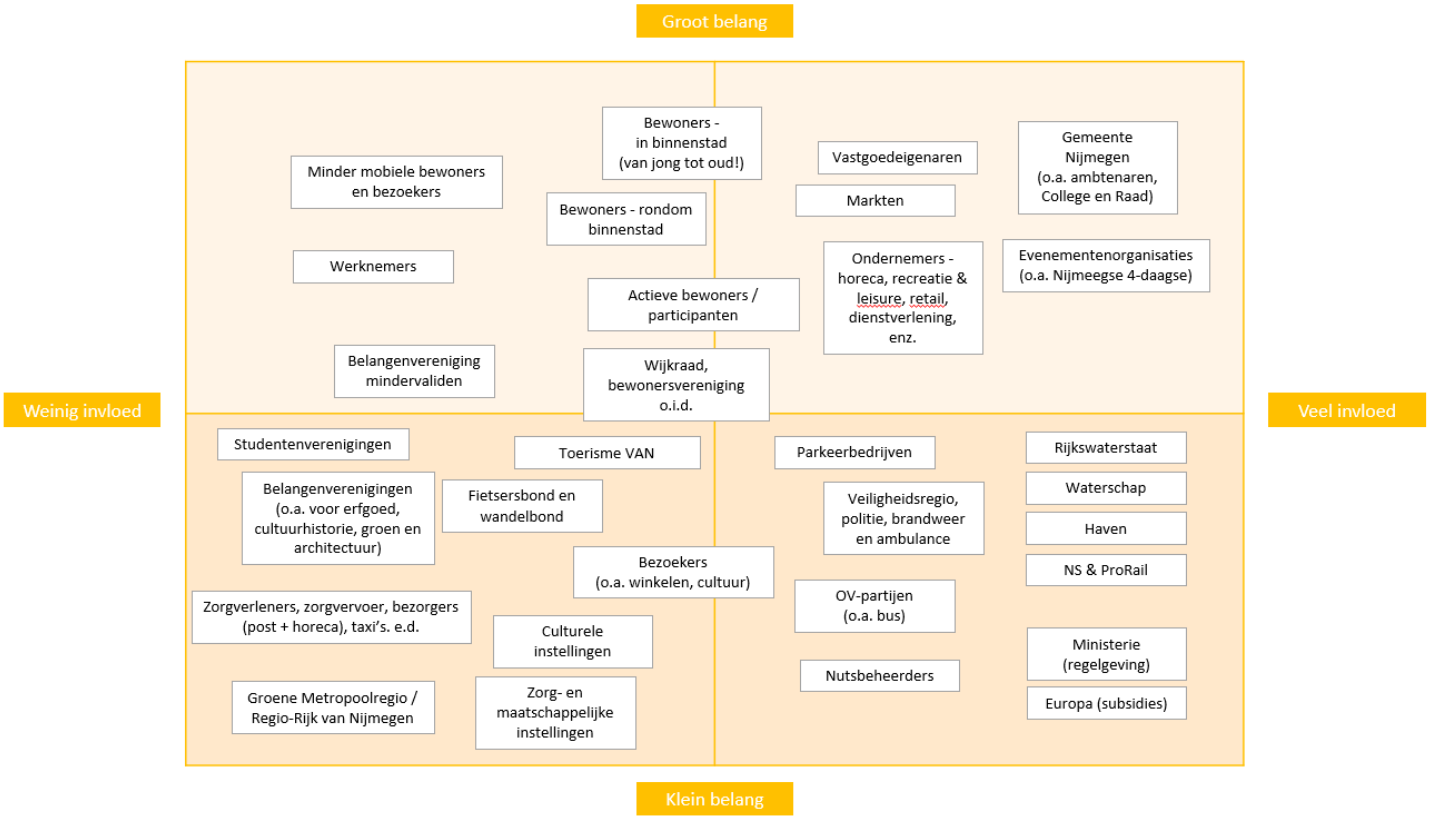
13.2 Plangebied Binnenstad en Stationsomgeving

Figuur 3, Plangrens Binnenstad en Stationsomgeving (Gemeente Nijmegen, 2012).

13.3 Krachtenveldanalyse

Een krachtenveld analyse is gemaakt met alle belanghebbenden in de binnenstad. Deze groep belanghebbenden is breder dan de eerder genoemde belanghebbenden (bewoners, bezoekers, ondernemers en vastgoedeigenaren). Deze groep is breder getrokken omdat hier een krachtenveldanalyse is gemaakt, al deze partijen zijn relevant. Zij hebben een bepaalde invloed en belang in de binnenstad en zodoende ook op de Koers voor de Binnenstad.

Figuur 4, krachtenveldanalyse binnenstad.

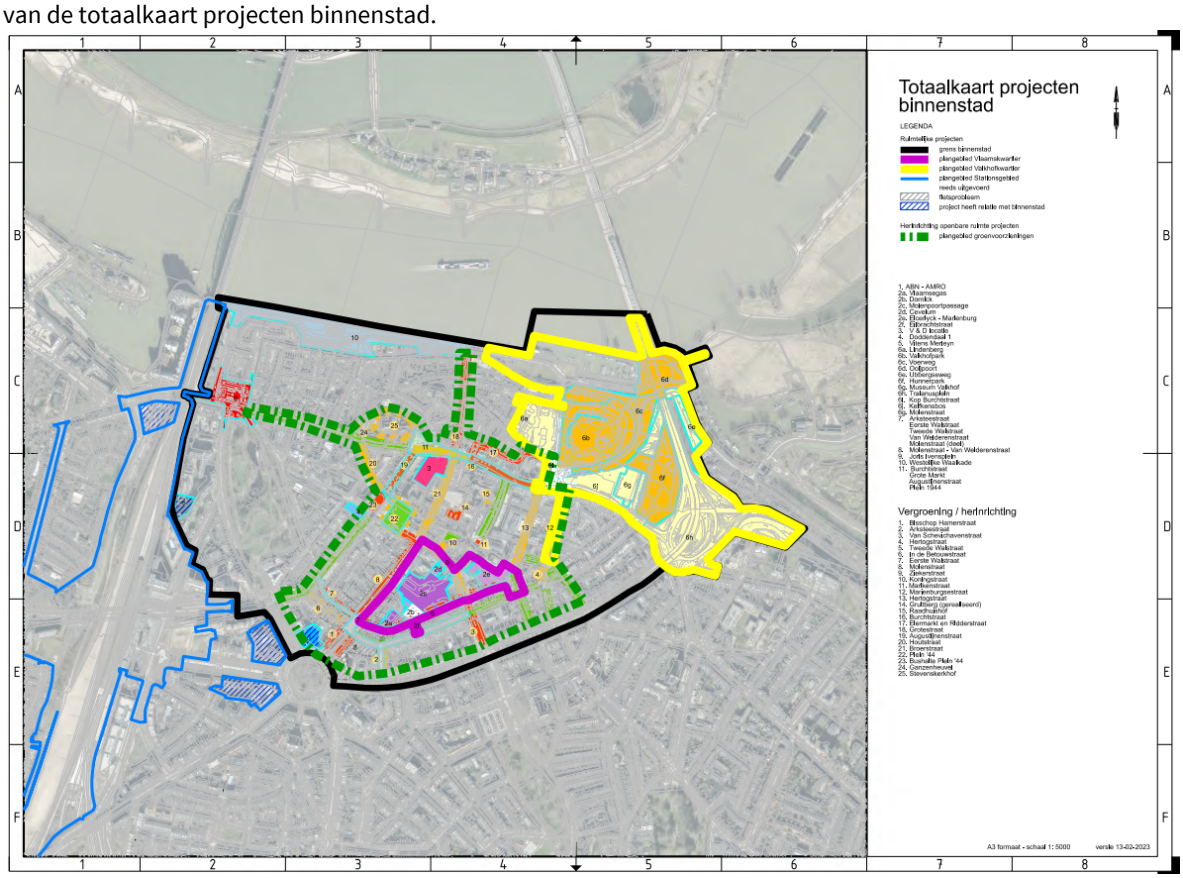
13.4 Toolbox communicatie van Koers voor de Binnenstad

Hieronder staat een stappenplan die te volgen is bij projecten t.b.v. Koers voor de Binnenstad. Het is belangrijk dat deze stappen nauwlettend gevolgd worden zodat de vorm en methode van communiceren van alle projecten hetzelfde zijn, zo wordt de uniformiteit van Hartje Nijmegen gewaarborgd.

- Content via Dana
- Informeren via Sasha
- Elk bericht of document moet een Hartje Nijmegen logo meedragen.
- "Hartje Nijmegen" moet worden benoemd, het moet duidelijk zijn dat een project onderdeel is van Hartje Nijmegen.

13.5 Overzicht projecten binnenstad

In de Nijmeegse binnenstad zijn verschillende gebieden aan te wijzen voor openbare ruimte en ruimtelijke projecten waar de Koers voor de Binnenstad betrekking op heeft. Verschillende overzichten zijn gemaakt in de vorm van kaarten. Hieronder een uitsneden van de totaalkaart projecten binnenstad.

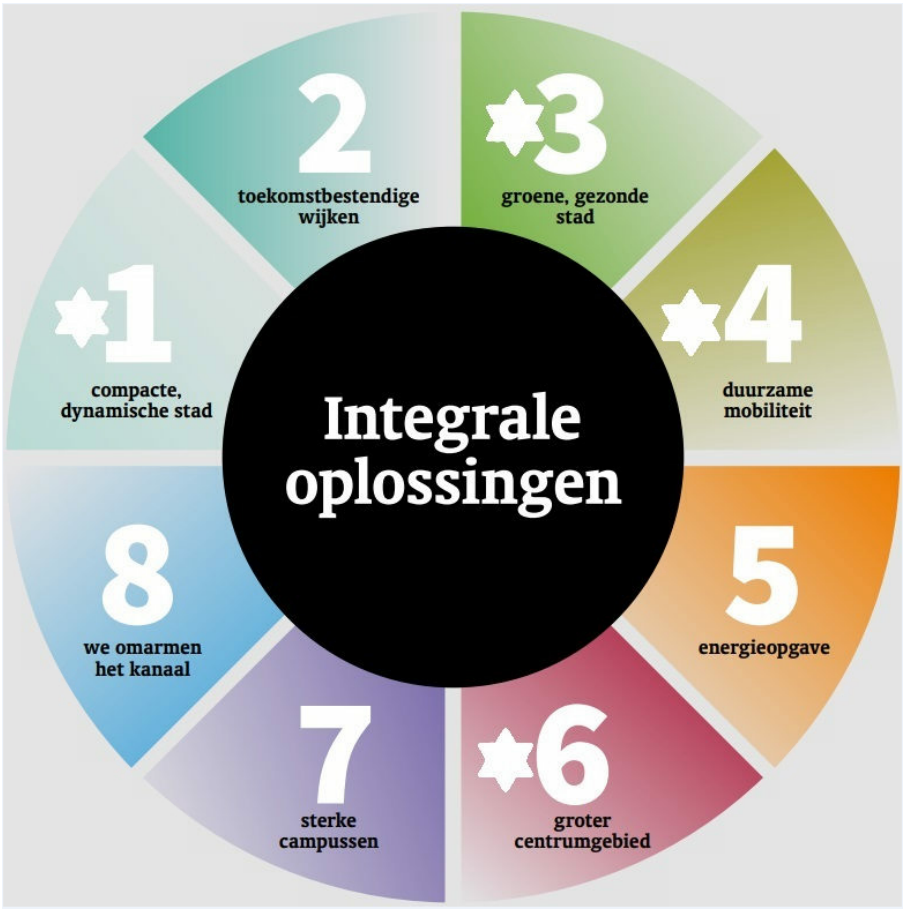
Figuur 5, totaalkaart projecten binnenstad.

13.6 Omgevingsvisie Nijmegen 2040

De Omgevingsvisie Nijmegen 2040 is een leidraad voor gewenste toekomstige ontwikkelingen in onze stad. De Nijmeegse binnenstad gaat een belangrijke bijdrage leveren aan onze ambitie om de komende tien jaar een groei van 10.000 nieuwe banen te behalen, vooral in groeisectoren als horeca en dienstverlening. Door het grote aantal bezoekers aan de binnenstad worden sectoren als horeca, cultuur, dienstverlening en evenementen hier steeds belangrijker. Ook versterken we de aantrekkingskracht van de binnenstad door het Vlaams Kwartier en het Valkhofkwartier te ontwikkelen. Centraal in de Omgevingsvisie staan de vier hoofdopgaven voor onze stad:

1. Economische veerkrachtige stad
2. Sociale en gezonde stad
3. Aantrekkelijke stad
4. Duurzame stad

Nieuwe initiatieven dienen bij te dragen aan deze opgaven, in de binnenstad voornamelijk aan meer dan één tegelijkertijd. De vier opgaven bekijken we in samenhang en in de Omgevingsvisie zijn daarvoor acht integrale oplossingen (ruimtelijke keuzes) opgenomen zie figuur 1. Voor de verdere ontwikkeling van de binnenstad zijn met name de volgende keuzes van belang.

Figuur 6, integrale oplossingen uit de Omgevingsvisie (Gemeente Nijmegen, 2022).

Compacte, dynamische stad

We willen de benodigde groei van de stad zo compact mogelijk realiseren, oftewel in bestaand stedelijk gebied. Zo behouden we de kwaliteit van het landschap rondom de stad als belangrijke aantrekkingskracht van Nijmegen. Voor de groei van de binnenstad richten we ons op een groter centrumgebied en belangrijke cultuurhistorie. In deze gebieden stimuleren we functiemenging en verdichting en zetten we sterk in op de bereikbaarheid per fiets en het openbaar vervoer. Door te verdichten en functies te mengen, komen reisdoelen dichter bij elkaar te liggen. Verplaatsingen worden korter en we bevorderen dat mensen de auto laten staan en kiezen voor het OV, fiets of lopen. Bovendien houden we met groei en verdichting het draagvlak voor een goed voorzieningenniveau in stand.

Groene en gezonde stad

We willen als stad bijdragen aan de gezondheid van onze inwoners en het verbeteren van de biodiversiteit. Dat doen we op allerlei manieren en met aandacht voor verschillende thema's als luchtkwaliteit, geluidsbelasting, hitte, groen en water, bewegen en ontmoeten en

voorzieningen. Zo werken we aan een groene stad met ruimte voor diverse soorten groen, zowel in de wijken als in en om de stad. Daarnaast gaan we bij de verdere ontwikkeling van de stad uit van het natuurlijke systeem dat bestaat uit groen, water en ondergrond. Juist als we de stad gaan verdichten, wordt de kwaliteit van de groene en blauwe netwerken en plekken in de stad steeds belangrijker. Zowel voor de leefbaarheid voor mens en dier, de biodiversiteit en de klimaatadaptatie, als voor de gezondheid en het bewegen.

Duurzame mobiliteit

Om de stad te laten groeien zonder mobiliteitsproblemen te krijgen zetten we in op verplaatsen te voet, met de fietsen en middels het OV. Dor in te zetten op deze vervoersstromen komen we dichter bij het bereiken van diverse maatschappelijke doelen. Duurzame mobiliteit brengt mensen in beweging, is goed voor de gezondheid en luchtkwaliteit, versterkt sociale cohesie, creëert gelijke kansen, versterkt de economische structuur en draagt bij aan de beleving van de stad.

Groter centrumgebied

In de omgevingsvisie staat benoemd dat we de komende jaren aan de verbreding van het centrum naar de gebieden rondom de Waal gaan werken. In de koers kijken we hiernaar en gaan we onderzoeken wat hier mogelijk is. Daarnaast transformeert de binnenstad van ‘place to buy’ naar ‘place to meet’ en worden sectoren als horeca, cultuur, dienstverlening en evenementen steeds belangrijker. In de binnenstad willen we ruimte bieden aan groei van deze sectoren, waarbij nadrukkelijk geldt dat we het evenwicht blijven bewaken tussen ‘leefbaarheid’ en de reuring die in de binnenstad heerst. De binnenstad levert een belangrijke bijdrage aan de werkgelegenheid, vooral in groeisectoren als horeca en dienstverlening. We starten onder andere projecten die zijn gericht op het stimuleren van ondernemerschap en het verbeteren van het vestigingsklimaat in de binnenstad.
Daarnaast zijn er ontwikkellocaties die extra aandacht krijgen, dit zijn het Vlaams Kwartier, Valkhofkwartier, Stationsgebied, Burchtstraat en Augustijnenstraat.